

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
ประจำปี พ.ศ.2559

กลุ่มอำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11

บทนำ

วัตถุประสงค์และหลักการปฏิบัติ

กล่าวทั่วไป

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นการดำเนินการที่ครอบคลุมถึงสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยกำหนดมาตรการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้สอดคล้องกับความเสี่ยงภัย ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงกว้างขวางรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันและลดความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

วัตถุประสงค์

การป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไม่ให้เกิดสาธารณภัยขึ้น โดยระดมสรรพกำลังของทุกด้านรวมทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนและเมื่อไม่สามารถป้องกันให้เกิดสาธารณภัยขึ้นได้ก็ต้องใช้มาตรการระงับภัยเพื่อที่จะลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนให้เหลือน้อยที่สุด และเมื่อสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้ผ่านพ้นไปแล้ว จะต้องดำเนินการฟื้นฟูบูรณะความเสียหายต่าง ๆ ให้เข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

ภารกิจ

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยประกอบด้วยภารกิจ ดังนี้

1. การป้องกันและบรรเทาจากवादภัยและอุทกภัย
2. การป้องกันและบรรเทาจากอัคคีภัย
3. การป้องกันและบรรเทาจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม
4. การป้องกันและบรรเทาจากภัยแล้ง
5. การป้องกันและบรรเทาจากไฟฟ้า
6. การป้องกันและบรรเทาจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

บทที่ 1

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจาก วาตภัยและอุทกภัย

1. กล่าวทั่วไป

โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เกิด วาตภัย และอุทกภัยเป็นประจำทุกปี เนื่องจากสาเหตุทางด้านภูมิศาสตร์ของเขตพื้นที่ด้านตะวันตกตั้งอยู่ในเขตที่ราบสูง และด้านตะวันออกเป็นที่ราบติดทะเล ทั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดชุมพร และมีเกาะในทะเลฝั่งอ่าวไทย ในฤดูฝนทำให้ได้รับผลกระทบจากพายุต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและเกิดความสูญเสียทางด้านชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ภารกิจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากวาตภัย และอุทกภัย จึงต้องมีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกัน และการประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา เกิดวาตภัยและอุทกภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงาน ในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

3.1 จัดทำแผนและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยจากวาตภัยและอุทกภัยรวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรองรับการอพยพ

3.2 จัดทำแผนป้องกัน แก้ไขปัญหา วาตภัยและอุทกภัย

3.3 จัดเตรียมกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ รวมทั้งจัดชุดเผ่าระวังและเคลื่อนที่เร็ว พร้อมจะปฏิบัติการได้ทันทีที่มีภัยเกิดขึ้น

3.4 การฝึกซ้อมแผนในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดวาตภัยและ อุทกภัย การแจ้งการเตือนภัย โดยจัดระบบการรายงานข่าวการพยากรณ์อากาศ คำเตือนการพยากรณ์ปริมาณน้ำฝน ระดับน้ำท่า ประมาณการไหลของน้ำ ติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัย เครื่องวัดปริมาณน้ำฝนในพื้นที่เสี่ยงภัย พร้อมจัดอาสาสมัครแจ้งเตือนภัยจัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำบนพื้นที่ต้นน้ำลำธารและชุดลอกคูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะเพื่อการระบายน้ำ

4. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

4.1 การช่วยชีวิตผู้ประสบภัยมีความสำคัญเป็นอันดับแรก

4.2 การเคลื่อนย้ายทรัพย์สินของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษาและประชาชน ไว้ในพื้นที่ปลอดภัย

4.3 จัดส่งเครื่องอุปโภค บริโภค น้ำดื่มและสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุโดยเร่งด่วน

4.4 สำรวจความเสียหายให้การช่วยเหลือตามขีดความสามารถของตน

4.5 จัดระบบการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในพื้นที่อพยพ

5. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

5.1 ทำการรักษาผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยโดยสถานพยาบาล เพื่อรักษาชีวิตผู้รับอันตรายอันดับแรก เมื่อเกินขีดความสามารถให้จัดส่งสถานพยาบาล

5.2 สำรวจความเสียหายด้านชีวิตและทรัพย์สินนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนและสิ่งสาธารณะประโยชน์

5.3 จัดประชาสัมพันธ์เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ การดำเนินการซ่อมแซมส่วนที่เสียหาย ดำเนินการตาม queพิจารณาเห็นว่าสามารถซ่อมแซมได้ แต่ถ้าซ่อมแซมไม่ได้ก็ให้ทำการรื้อถอน เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น

บทที่ 2

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอัคคีภัย

1. กล่าวทั่วไป

สภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มักจะเกิดขึ้นโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่ท่ามกลางสวนยางพาราหรือสวนปาล์ม ในฤดูแล้งใบต้นยางพาราหรือใบต้นปาล์มที่ชาวสวนตัดแต่งกองทิ้งไว้แห้งกรอบติดไฟง่ายแล้วมักลุกลามเข้าสู่โรงเรียนและชุมชน ยังผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของของทางราชการเป็นจำนวนมาก จึงได้กำหนดแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากอัคคีภัยขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัยขณะเกิดภัย และภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

การจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อจัดระบบการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าตามสถานการณ์แต่ละพื้นที่และต้องมีข้อมูลสำคัญ ในแผนดังนี้

1. ข้อมูลรถยนต์ดับเพลิง รถยนต์กู้ภัย รถบรรทุกโฟม รถน้ำบันไดเลื่อน เป็นต้น
2. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ
3. สถานที่เสี่ยงภัยและรายละเอียดสถานที่โดยละเอียด
4. รายชื่อวัตถุอันตราย พร้อมวิธีการป้องกันและวิธีการดับเพลิง
5. รายชื่อผู้อำนวยการประจำท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น พนักงานดับเพลิง อาสาดับเพลิง
ช่องทางการติดต่อสื่อสาร
6. แหล่งน้ำและทรัพยากรที่จำเป็น
7. ระบบการป้องกันอัคคีภัย
8. การฝึกอบรม ประชาชนชี้แจงให้ประชาชนตื่นตัวในการป้องกันภัย

4. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

4.1 ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ออกเผชิญเหตุและระงับเหตุทันทีและถ้าสถานการณ์เกิดรุนแรง ให้แจ้งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ เพื่อทำการตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณที่เกิดเหตุ

4.2 ประสานกับการประสานส่วนภูมิภาคเพื่อขอสนับสนุนน้ำและแจ้งกองอำนาจการป้องกันแลบรรเทาสาธารณภัยอำเภอทราบ

4.3 ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่าอยู่ในขีดความสามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้หรือไม่ โดยพิจารณาจากความรุนแรงของภัย เป็นเกณฑ์ดังนี้

ความรุนแรงระดับ 1 เพลิงไหม้เล็กน้อย สามารถระงับเหตุโดยลำพังได้ เมื่อดำเนินการแล้ว ให้ดำเนินการรายงานให้ผู้อำนาจการศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทราบ

ความรุนแรงระดับ 2 เพลิงไหม้รุนแรงเกินความสามารถจะระงับได้ โดยลำพัง ให้ขอความช่วยเหลือจากเทศบาลหรือหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

ความรุนแรงระดับ 3 เพลิงไหม้มีความรุนแรงอย่างกว้างขวางหรือจุดเกิดเหตุไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ต้องอาศัยอุปกรณ์พิเศษและผู้เชี่ยวชาญพิเศษหากการช่วยเหลือจากทางอำเภอหรือจังหวัด

5. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

5.1 สสำรวจผู้ประสบภัยและจัดทำบัญชีเพื่อประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือ

5.2 ให้เจ้าพนักงานสอบสวนเขตพื้นที่สอบสวน สอบสวนถึงสาเหตุเพลิงไหม้

5.3 จัดการบรรเทาทุกข์หรือสถานที่พักอาศัยชั่วคราวในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

บทที่ 3

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

1. กล่าวทั่วไป

การเกิดแผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เกิดจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลก ส่วนใหญ่มักเกิดบริเวณขอบของแผ่นเปลือกโลก ประเทศที่มีความเสี่ยงต่อแผ่นดินไหวสูง เช่น ประเทศญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ส่วนประเทศไทยเคยมีการเกิดแผ่นดินไหวหลายสิบครั้งในประวัติศาสตร์แต่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อประเทศไทย

2. คำจำกัดความ

แผ่นดินไหว คือ การสั่นสะเทือนอย่างรวดเร็วและทันทีทันใดอันเนื่องมาจากการเคลื่อนตัวและการดันของพื้นที่ผิวเปลือกโลก การสั่นสะเทือนอาจเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยจนแทบจะรู้สึก หรืออาจมีความรุนแรงมากจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวง ได้มีการแบ่งประเภทของแผ่นดินไหวออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. Tectonic quakes คือ การเกิดแผ่นดินไหวแบบธรรมดา
2. Volcanic quakes คือ แผ่นดินไหวที่มีความรุนแรง มักเกิดขึ้นขณะที่มีภูเขาไฟระเบิดหรือก่อนที่ภูเขาไฟระเบิด
3. Artificially Produced คือ แผ่นดินไหวที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ก่อให้เกิดการสั่นสะเทือนของโลก เช่น การขุดเจาะลงไปลึกๆ เพื่อหาน้ำมัน การทดลองระเบิดปรมาณู

3. การเตรียมการก่อนเกิดเหตุ

- 3.1 เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมประมวลสถิติการสั่นไหวของธรณีวิทยา ให้แจ้งเตือนภัยศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11
- 3.2 จัดตั้งหน่วยกู้ภัยแผ่นดินไหวและอาคารถล่มโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับเอกชน
- 3.3 จัดเจ้าหน้าที่เข้าอบรมความรู้ในการป้องกันและบรรเทาภัย

4. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

- 4.1 เมื่อได้รับแจ้งเหตุให้รายงานผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ทราบ
- 4.2 แจ้งเตือนภัยให้นักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษาและประชาชนหลบภัยบริเวณนอกอาคาร

4.3 แจ้งเจ้าหน้าที่ไฟฟ้า ในพื้นที่ดำเนินการหยุดปล่อยกระแสไฟฟ้า เพื่อป้องกันเหตุเพลิงไหม้

4.4 จัดหน่วยกู้ภัยขึ้นในศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 แบ่งได้ดังนี้

(1) ชุดเคลื่อนที่เร็ว ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ไฟฟ้า ปรึกษา พนักงานดับเพลิง ตำรวจหน่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นที่จำเป็น เพื่อเข้าไปค้นหาและให้การพยาบาลผู้บาดเจ็บอย่างต่อเนื่อง

(2) ชุดสนับสนุน เมื่อชุดเคลื่อนที่เร็วได้เคลื่อนที่ไปยังพื้นที่ที่ได้รับความเสียหายและทำการกู้ตามขีดความสามารถแล้ว

5. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

5.1 จัดเจ้าหน้าที่รักษาพยาบาลเข้ารับผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วยบริเวณที่เกิดเหตุเพื่อรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลระดับอำเภอเมื่อเกินขีดความสามารถให้จัดส่งเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลระดับจังหวัด โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตเป็นสำคัญ

5.2 ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ปฏิบัติการบูรณะความเสียหายหลังเกิดแผ่นดินไหวให้เสร็จโดยเร็วส่วนที่สามารถซ่อมแซมได้ ให้ทำการซ่อมแซมและส่วนที่ซ่อมแซมไม่ได้ให้ทำการรื้อถอนเพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้น

5.3 เมื่อขาดเจ้าหน้าที่เครื่องมือเครื่องใช้วัสดุอุปกรณ์ สามารถขอความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.4 ให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ประชาชนที่ประสบภัยให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

บทที่ 4

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากภัยแล้ง

1. กล่าวทั่วไป

ลักษณะสภาพอากาศของประเทศไทยช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม โดยทั่วไปจะเกิดความแห้งแล้งและมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น โดยจะขึ้นสูงสุดในเดือนเมษายน ซึ่งอาจมีอุณหภูมิสูงสุดถึง 40-43 องศาเซลเซียส เป็นผลให้มีสภาพอากาศร้อนอบอ้าวและอากาศร้อนจัดเกือบทุกพื้นที่ของประเทศ ประกอบกับปริมาณน้ำฝนที่อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าปกติและบางครั้งสถานการณ์ฝนทิ้งช่วงนานหลายเดือน อาจทำให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องประสบกับความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภครวมทั้งน้ำเพื่อการเกษตรโดยทั่วไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการและหน่วยร่วมปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3. ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

3.1 สำรวจอ่าง ภาชนะเก็บกักน้ำ เพื่อเตรียมแหล่งน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งตามความเหมาะสม

3.2 จัดทำบัญชีโรงเรียนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาภัยแล้ง

3.3 จัดสัปดาห์การรณรงค์ สำรวจซ่อมและสร้างภาชนะเก็บน้ำ ประจำปี เพื่อเป็นข้อมูลรับมือสภาพความแห้งแล้ง

3.4 กรณีที่พบว่าปริมาณแหล่งน้ำไม่พอกับการบริโภคให้ประสานขอทราบแหล่งน้ำใกล้เคียง ซึ่งสามารถลำเลียง โดยยานพาหนะ หรือกรณีอื่นๆ เพื่อสนับสนุนในกรณีจำเป็น และทุกโรงเรียนเพื่อเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง

3.5 กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารการใช้น้ำ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ของน้ำอย่างเต็มที่และเป็นธรรม

3.6 ดำเนินการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้ทุกโรงเรียนในพื้นที่รู้จักการใช้น้ำอย่างประหยัด

4. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

4.1 ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จัดเจ้าหน้าที่ออกสำรวจสถานการณ์การเกิดภัยแล้ง โดยประกอบด้วยข้อมูลความเสียหาย และรายงานสถานการณ์ให้หน่วยเหนือทราบ

4.2 กรณีที่เกินขีดความสามารถในการช่วยเหลือให้รายงานเพื่อความช่วยเหลือจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชั้นเหนือขึ้นไป

4.3 ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการปฏิบัติการทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างประหยัด ให้ความรู้สุขภาพและสุขอนามัย เพื่อป้องกันโรคระบาดต่างๆ อันเนื่องมาจากภาวะภัยแล้งอย่างต่อเนื่อง

5. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

5.1 กรณีที่มีผู้ได้รับอันตรายต่อสุขภาพ ให้ดำเนินการรักษาพยาบาลตามความเหมาะสมจนเป็นปกติ

5.2 บูรณะการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาลภัยแล้งความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ และร่วมกำหนดแนวทางต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาระยะยาวอย่างเป็นรูปธรรม

บทที่ 5

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากไฟฟ้า

1. กล่าวทั่วไป

ภัยจากไฟฟ้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในเดือนธันวาคม ถึง พฤษภาคม เหตุที่เกิดเมื่อความกดอากาศต่ำส่งผลให้อากาศแห้งแล้งและอุณหภูมิสูงขึ้น มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าขึ้นและอาจเป็นการกระทำของมนุษย์ที่จิตใจหรือประมาท แต่ส่งผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อมและสาธารณสุขสมบัติโดยรวม

สภาพความเสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้าเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 มักจะเกิดขึ้นโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่บริเวณป่าเขา เช่น โรงเรียนพะโต๊ะวิทยา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์วิทยา เป็นต้น จึงได้กำหนดแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากไฟฟ้าขึ้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยร่วมปฏิบัติการเพื่อให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดไฟฟ้าได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงานในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและภายหลังที่ภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3 ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จัดทำแผนระงับไฟฟ้า ดังนี้

- (1) ข้อมูลระดับเพลิง รถบรรทุกน้ำ รถกู้ภัย อากาศยานดับเพลิง
- (2) อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่สามารถเรียกระดมสรรพกำลัง ในการควบคุมไฟฟ้า
- (3) สถานที่ราชการ หรือเอกชนที่มีผลกระทบจากไฟฟ้า
- (4) รายชื่อเจ้าหน้าที่ ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมผังการติดต่อสื่อสาร
- (5) แหล่งน้ำแหล่งทรัพยากรที่จำเป็น

4. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

4.1 ในกรณีที่เกิดไฟฟ้าพร้อมกันหลายๆ จุด ครอบคลุมพื้นที่กว้างให้ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 เป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหา

4.2 ประชาสัมพันธ์ ให้หมู่บ้านเสี่ยงภัยทราบถึงสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง

4.3 การควบคุมไฟฟ้าต้องควบคุมให้อยู่ในวงจำกัดป้องกันไม่ให้อุปกรณ์ออกไปในวงกว้าง

4.4 ประเมินสถานการณ์รายงานผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการอพยพ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูและประชาชนหรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกพื้นที่

5. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

5.1 เมื่อสถานการณ์จบลงให้ศูนย์ปฏิบัติการสาธารณภัย ภัยพิบัติและวิกฤตการณ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 รายงานยืนยันสิ้นสุดสถานการณ์ และรายงานหน่วยเหนือขึ้นไปทราบทันที

5.2 ทำการจัดเจ้าหน้าที่เข้าประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งหมด พร้อมรายงานหน่วยเหนือทราบ

5.3 หากเกิดความเสียหายขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและประชาชน ให้หน่วยงานเร่งดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟู ทั้งด้านสาธารณสุข ที่พักอาศัย พร้อมรายงานหน่วยเหนือทราบ

5.4 ประชาสัมพันธ์เพื่อขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้สาธารณชนทราบเพื่อขอรับบริจาคความช่วยเหลือ

บทที่ 6

การป้องกันบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

1. กล่าวทั่วไป

ประเทศไทยในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ได้มีการนำวิทยาการและเทคโนโลยี รวมทั้งสารเคมีและวัตถุอันตรายมาใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งผลของการนำมาใช้โดยขาดมาตรการป้องกันในเรื่องความปลอดภัย อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุซึ่งนำมาซึ่งความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมในระดับที่รุนแรงยิ่งกว่าในอดีตที่ผ่านมา

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมการป้องกันและประสานการปฏิบัติงาน ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งสารเคมีและวัตถุอันตรายได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อเป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้พร้อมต่อการปฏิบัติงาน ในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัยและภายหลังภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว

3. นิยามศัพท์

3.1 ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายรั่วไหล เพลิงไหม้และการระเบิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานที่ที่มีการเก็บการใช้ การบรรจุ และการขนส่ง ทั้งที่เคลื่อนที่ได้ และไม่ได้

3.2 สารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง สิ่งที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. วัตถุที่ระเบิดได้ หมายถึง เป็นสารที่เกิดการระเบิดได้เมื่อได้รับความร้อน เปลวไฟ ฤกษ์แตกหรือจุดระเบิด เช่น ดินระเบิด กระสุนปืน เป็นต้น

2. ก๊าซ หมายถึง ก๊าซที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซคลอรีน

3. ของเหลวไวไฟ หมายถึง ของเหลวที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟ เช่น บิวเทน เอทิลแอลกอฮอล์ เมทิลแอลกอฮอล์ น้ำมัน เป็นต้น

4. ของแข็งไวไฟ หมายถึง สารที่ลุกไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือเปลวไฟ เช่น ไม้ขีดไฟ

5. สารออกซิไดส์ และสารเปอร์ออกไซด์อินทรีย์ หมายถึง สารที่ตัวเองไม่ก่อเกิดการลุกไหม้ แต่ทำให้สารอื่นลุกไหม้ โดยสลายตัวให้ออกซิเจนออกมา เช่น ด่างทับทิม เป็นต้น

6. สารมีพิษและสารติดเชื้อโรค หมายถึง สารที่เมื่อกิน สัมผัสผิวหนังหรือสูดดมหายใจรับสารนี้ เป็นอันตรายและอาจเสียชีวิตได้ เช่น พรอท ตะกั่ว เป็นต้น

7. วัสดุแก๊สมันตภาพรังสี หมายถึง ธาตุหรือสารประกอบใดๆ ที่มีองค์ประกอบส่วนหนึ่ง มีโครงสร้างภายในอะตอมไม่คงตัวและสลายตัว โดยปลดปล่อยรังสีออกมา เช่น โคบอลต์ -60 เรเดียม -226 เป็นต้น

8. สารกักต่อน หมายถึง สารที่มีคุณสมบัติ ในการทำลายเนื้อเยื่อของร่างกาย เช่น กรด ต่าง เป็นต้น

9. สารหรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายได้ หมายถึง สารที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใด ใน 8 ประเภทข้างต้น แต่สามารถทำให้เกิดอันตรายได้ เช่น สารโรฟลูออไรคาร์บอน (CFC) เป็นต้น

4. ขั้นตอนการเตรียมการก่อนเกิดภัย

4.1 สถานที่ที่มีเก็บสารเคมีอันตราย ติดตั้งสัญญาณแจ้งเตือนภัยกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน

4.2 ให้สถานที่ที่เกิดเหตุทางการเคลื่อนย้ายคนออกจากสถานที่เกิดเหตุฉุกเฉินและจัดให้มีการฝึกซ้อม การปฏิบัติไว้ล่วงหน้า

4.3 ให้สถานที่ที่เก็บวัตถุอันตรายและสารเคมี จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสม เช่น หน้ากาก ถุงมือ เป็นต้น

4.4 ให้สถานที่ที่มีการใช้สารเคมีและวัตถุอันตรายจัดให้มีเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมใช้กับสารเคมี

4.5 ให้ตรวจสอบภาชนะที่บรรจุสารเคมีและวัตถุอันตราย เป็นระยะและตรวจสอบสภาพของภาชนะ บรรจุว่าอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์หรือไม่

4.6 ตรวจสอบคุณภาพภาชนะที่บรรจุ จนถึงวันหมดอายุ สัญลักษณ์อันตราย ข้อระวัง และความสำคัญต่างๆ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

การปฏิบัติการในบริเวณที่เกิดเหตุหลังจากเจ้าหน้าที่ได้รับการระงับเหตุแล้ว พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับ สารเคมี และวัตถุอันตราย ควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) หาชื่อ ประเภท สารเคมีและวัตถุอันตราย (UN Number)

(2) หาปริมาณและภาชนะบรรจุสารเคมี

(3) หาลักษณะการเกิด

(4) หาสถานที่และเวลาเกิดเหตุแล้วรายงานต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งการ

6. ขั้นตอนการฟื้นฟูบูรณะ

6.1 การรักษาพยาบาลให้ผู้ได้รับสารเคมีและวัตถุอันตรายให้เจ้าหน้าที่ที่รักษาพยาบาลตามชนิด ของสารเคมี ถ้าไม่แน่ใจเกี่ยวกับชนิดและประเภทให้ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

6.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสารเคมีและตรวจสอบว่ามีผลกระทบข้างเคียงหรือมีสารเคมีตกค้างหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้บริเวณที่เกิดเหตุมีความปลอดภัย

6.3 ให้รายงานสรุปสถานการณ์ให้ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทราบ
